

Uddrag fra: KRIGEN DER ALDRIG KOM. 1. bog: DEN STILLE TID.

Af Ole E. Christiansen. Forlaget Branner og Korch. 1978.

DEN STILLE TID er den første af fire bøger om provinsdrengen Johan's oplevelser under Anden Verdenskrig.

De følgende tre bøger er: -
NÅR TOBAKKEN GROR, DEN FEMTE MAND og NATTEN MED DE TUSIND LYS

En dag skete der pludselig en ændring i den ellers så stille vognport ved bryggeriet. Der ankom nogle tyske soldater, og man meddelte ølbryggeren, at værnemagten måtte beslaglægge bryggeriets gamle hestestald. Den havde stået tom, så det bevirkede ikke nogen særlig ulempe for virksomheden, men man måtte fra da af affinde sig med, at tyskerne skulle færdes i bryggeriets gård, og at vognporten, stalden og de omliggende smårum fremover ville være befolket af tyske soldater. Det viste sig imidlertid hurtigt, at der kun kom få mænd. Bygningen skulle bruges til stald for syge heste. Tyskerne havde i den seneste tid foretaget ret store opkøb af heste i Danmark, og alle disse dyr skulle naturligvis opstaldes forskellige steder. Den tyske hær anvendte store mængder heste som trækraft. Hestevognene var som regel af prærievognstypen - det vil sige, at de var overdækket med presenning.

Der blev rensset ud i staldbygningen, og nogle dage senere ankom det første hold heste ledsaget af hestepasserne. Der kunne være otte heste i stalden, men det faktiske tal kom til at svinge mellem fire og ti, alt afhængig af, hvor mange syge dyr der fandtes i oplandet.

Fra den dag, tyskerne tog stalden, kom der kun ganske få voksne danskere i bygningen, men blandt de første nysgerrige var naturligvis Jørgen Erik (*skolekammerat*) og Johan. Flere af Bryggergades andre drenge blev også tiltrukket. Det viste sig, at det var en fast stab på 3 soldater, der skulle passe hestene. En af dem var tilsyneladende feldwebel, og Johan undredes over, at han var ret gammel i forhold til de andre. Han var gråhåret og drengene regnede med, at han var omkring 40 år.

I de følgende dage gik drengene hver dag ind til tyskerne i stalden, og soldaterne smilede og snakkede til dem. Ingen af børnene kunne dog forstå ret meget. En dag, efter at høloftet var blevet fyldt med halm og hø, begyndte Johan af sig selv at hjælpe tyskerne med at slæbe halm til hestene, og soldaterne nikkede og smilede. Fra den dag kom Johan, Per og Jørgen Erik i stalden næsten hver eneste dag, og efterhånden blev de gode venner med mændene i de grønne uniformer.

To af soldaterne - det var de to menige boede fast bag hestebåsene, mens deres befalingsmand boede et eller andet sted i byen, sikkert oppe på hotellet. Den ene af de to tyskere i stalden var en meget høj, bredskuldret, ung mand på omkring 20 år. Han fik på en eller anden måde forklaret drengene, at han hed Ernst - det samme som Pers (*Johans lillebror*) og Johans far.

Den anden soldat var lille og drenget. Han hed Peter, og for ikke at komme til at forveksle ham med en dreng, der hed Peter, blev han straks kaldt Tysker-Peter. Den ældre feldwebel kaldte drengene for Dyrslægen, selv om de ikke vidste, om han var dyrlæge. Både han og Lange Ernst prøvede fra begyndelsen at lære drengene tysk.

Magdalene (*sydslesvigsk pige og feriebarndom hos skolekammeraten Ole Hansens onkel*) ankom igen til byen efter at have været hjemme i Flensborg i 3 måneder. Hun var noget nedtrykt. Både hendes far og hendes onkel var blevet sendt til det tyskebesatte Frankrig, og man havde intet hørt fra dem.

Hun kom af og til ned i Bryggergade til Ole Hansen, og hun kom også over i stalden. Hun var genert og ikke særlig interesseret i at snakke med soldaterne, men drengene fik hende overtalt, og på den måde fik de talt med mændene, der efterhånden var blevet deres gode venner. Magdalene talte jo lige så godt tysk som dansk.

En dag kom Johans far hjem med en nyhed.

»Nu skal vi vise tyskerne, at vi er danske, og vil bevare vores danske kultur,« sagde han opstemt, da han havde sat de snavsede, tjæreplettede sko i bryggerset.

»Hvad mener du med det? Du ser helt oplivet ud,« svarede moderen, mens Per og Johan så afventende til.

»Vi skal have alsang! Sognerådet har netop bevilget 150 kroner i støtte, hvis ideen bliver til noget.«

»Var det det, man havde i Kolding for nogle dage siden?« spurgte Johan.

»Ja. Der mødte i massevis af mennesker op for at synge sammen. Der er en bevægelse, der prøver på at få hele Danmark til at synge på søndag.«

»Hele landet på en gang?«

»Ja. Måske kan det lade sig gøre at synge de samme sange på en gang, fordi radioen vil sende dem,« svarede Johans far. Han virkede ivrig, hvilket var sjældent i de måneder.

»Synes du, det er særlig morsomt at stå og synge efter det, der skete i Nørre Sundby forleden?«

»Lad nu være med at tale om det. Selv om vi ikke har rigtig krig, kan vi jo ikke undgå, at der kommer overflyvninger af engelske maskiner. Jeg synes da også, det var slemt, det der skete i Nørre Sundby,« svarede Christensen alvorligt. Nogle dage tidligere havde der været luftangreb på Ålborg flyveplads, og nogle danskere var blevet dræbt eller såret. Fru Christensen, der havde boet i Ålborg og Nørre Sundby i flere år, kendte et par stykker af dem.

»Vi vil i øvrigt synge for at vise, at vi holder sammen. Ikke af glæde. Er du ikke klar over, at sangen er noget meget vigtigt for et folk. Enhver revolution begynder med sange. Ethvert folk, der er i nød, holder ud, fordi de har deres sange. Den dag sangen forsvinder, forsvinder folkets sammenhold. Hvis man vil ødelægge et folk, skal man begynde med at vænne dem af med at synge,« sagde Christensen, mens han gik frem og tilbage over køkkengulvet. Per forsvandt ind på værelset, men Johan hørte efter. Mens faderen talte, så han ned i gulvet - det trængte til at blive ferniseret.

»Jeg skal til møde i aften om sagen. Alle byens foreninger skal stå sammen om alsangen på søndag,« fortsatte Johans far. Han var med i bestyrelsen for gymnastikforeningen.

Og det blev søndag. Og folk fra hele byen og fra oplandet strømmede til pladsen ved springvandet, hvor det nye bibliotek også lå. Alsangen skulle finde sted klokken 5 om eftermiddagen, og Johan fulgtes derhen med Per og sine forældre. Enhver, der følte sig som rigtig dansker, og som ikke var forhindret, mødte op. Springvandspladsen blev efterhånden fyldt af mennesker, og Johan havde i hvert fald aldrig set så mange forsamlet på et sted. Avisen skrev dagen efter, at der havde været mere end 3000, og da byen ikke havde ret mange flere indbyggere, var det jo helt usædvanligt. Da tiden nærmede sig for sangstævnets begyndelse, så Johan, at hans sanglærer, herr Sørensen, gik op på bibliotekets trappe sammen med sognerådsformanden.

Hans børnekor skulle medvirke - det som også medvirkede i radioens børneudsendelser. Den mægtige forsamling faldt til ro, og sognerådsformanden bød velkommen.

»...at det herigennem må lykkes os at bære ved til den ild, der skal holde håbet i vort bryst i live om, at Danmark igen kan komme ind under forhold, hvorunder vi kan leve som et frit og uafhængigt folk,« hørte Johan ham sige. At danskerne var utilfredse med den tyske besættelse kunne vel næppe siges tydeligere. Men rundt om pladsen - ved hovedgaden og ved Østergade - stod små grupper af tyske soldater og så på den store skare danskere. De undrede sig. Og da danskerne lidt senere begyndte at synge, så det kunne høres over hele byen, rystede de på hovedet. I deres øjne var danskerne på mange måder nogle underlige snegle. Da de ikke forstod, hvad der blev sunget, slentrede de efterhånden væk.

Og folk sang. »Moders navn er ...« og »Der er et yndigt land ...« lød over byen. Den sidste sang sendtes ud over pladsen fra en højttaler, der var tilsluttet radioen, og folk i alle danske byer sang med. Den dag sang 750.000 mennesker sammen i Danmark.